

ihajja vsaki
datiran z dnevom
naslednje nedelje.
ročnica velja za Av-
njo: za celo leto
krona, za pol in četrt
na razmerje; za Ogr-
4 K 50 vin, za celo
to, za Nemčijo stane
celo leto 5 kron, za
ameriko pa 6 kron;
za drugo inozemstvo se
računa naročnino z ozi-
rom na visokost pošti-
ne. Naročnino je pla-
čati naprej. Posamezne
se prodajajo po 6 v.
redništvo in uprav-
ništvo se nahajata v
Ptuju, gledališko po-
slopje št. 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torej zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inserterov) je za celo stran K 64, za 1/2 strani K 32, za 1/4 strani K 16, za 1/8 strani K 8, za 1/16 strani K 4, za 1/32 strani K 2, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Stev. 42.

V Ptuj v nedeljo dne 16. oktobra 1910.

XI. letnik.

Lažniki, krinko doli!

Ej vi navdušeni slovenski voditelji vseh stvari, — ali se še spominjate septemberskih dnij leta 1908?? Edini ste si bili takrat v nevarno brezvestnem, marveč tudi neumnemu hujšanju proti nemštvu in Nemcem in nemški šoli in nemškimi trgovcem in nemškimi hranilnicam in „Štajercijancem“, sploh proti vsemu, kar ni rdečo-plavo-belo zastavo delalo škandale po mestih... Ej vi slavni, širokoustni „narodnjaki“, — kako se vam danes godi? Komaj dve leti je minulo od tistih žalostnih in smešnih časov in se je vse spremenilo!

Mi se takrat nismo jezili in se tudi danes ne jezimo. Ali — napravimo obračun:

Kakšne so bile vaše narodnjaške „aktivne“? 1.) Slovenski voditelj začasa „dogodkov“ v Ptuj je bil hofrat Ploj. On je celo v državnem zboru trdil, da se je v Ptuj slovenske mete napadalo, da se je romarjem križ izgalo in pod noge potepalo itd. itd.

2.) Voditelj ljubljanskih „dogodkov“ je bil prvi župan Ivan Hribar. On oziroma njegovo časopisje je vpilo, da je vlada slovenskim tologom in pobijalcem v Ljubljani krivico delala, da niso imeli vojaki prav, ko so na bombardiranje s kamenji končno s puško odgovorili, da Nemci ustrelili dva slovenska fanta, da so slovenski „narodnjaki“ najboljši avstrijski patrioti itd. itd.

3.) „Odgovor“ slovenskih „narodnjakov“ je bil gospodarski bojkot nemških trgovcev, obrtnikov, šparkas in denarnih zavodov...

To so slovenske „aktivne“ v tem obračunu. Kakšne so pa slovenske „pasive“?

Ad 1.) Pri Nemcih v Ptuj je sodnija dogajala, da ni nobeden zločina izvršil. Razni slovenski voditelji pa so bili zaradi zločina obsodeni. Hofrata Ploja se je imenovalo zaradi njegovih trditve javno „lažnika“ in do danes ni na nobeno občitanje odgovoril. Ploj nima danes nobenega prijatelja. Dr. Jurtela, vodja starih „pravokov“, je za nič več ne briga. Klerikalni Slovenci dolžajo Ploja, da se je vladi zaradi tega prodal, ker je ta ustavila proti njemu kazensko postopanje zaradi zločina oskrumbe. Liberalni Slovenci mu očitajo hinavstvo, ker je na grdi način pri zadevi Hribarja sodeloval. Lažnjivi Ploj je torej danes od vseh strani zapuščen in iz tega je razvidna vrednost njegovih nekdanjih trditvev. Odločno trdimo, da je tudi takrat s to zadevo glede romarjev in križev neresnico stnil...

Ad 2.) Ljubljanskega agenta Hribarja cesar hotel več za župana potrditi. Med tem časom so slovenski klerikalci sami javno v svojem časopisju povedali, da deluje med slovenskimi narodnjaki tajna srbska agentura, ki širi veleizdajstvo. To smo tudi mi že stokrat dokazali. Kljub se pa tudi slovenski „narodnjaki“ sami med seboj sprli. In list „Slovenski narod“ trdi kljub, da je „mladi“ dr. Oražen ljubljanske septemberske dogodke le zaradi tega napravil, da potem svojo pivovarno Nemcem prodal, to pa še enkrat tako drago, kakor je bila vredna. Ta mladeniča sta bila torej v Ljubljani ustresena samo zaradi dobičkaželjnosti slovenskih

narodnjakov... Dokazano je pa tudi v stoterih slučajih veleizdajstvo slovenskih „narodnjakov“.

Ad 3.) Od nemških šparkas ni nobena poginila. Nemški trgovci zaradi „narodnjaškega“ bojkota niso zaprli štacun. Slovenskih trgovcev pa je le v Ptuj več „na kant“ prišlo in slovenske „posojilnice“ so danes nevarnejše kot prvi led...

To so „pasive“ slovenskih „narodnjakov“ od leta 1908 sem...

In zdaj napravimo „bilanco“! Edino „narodna“ hujskarija je vsega kriva! Kriva je, da so bili „narodnjaki“ v Ptuj mesece dolgo v ječi, — kriva je, da se je v Ljubljani na tucate „narodnjakov“ zaprlo, — da sta bila dva neumna mladeniča vsled napadanja na vojake ustreljena! Krivi so, da je slo vse gospodarstvo na spodnjem Štajerskem in Koroškem nazaj... Kje so nemški vinotržci? Kje so podpore? Kje je napredek?

Tako je končala slovenska politika zadnjih dveh let z velikanskim deficitom. Žalostno pri tem je le to, da mora nedolžno slovensko ljudstvo ta od narodnih hujskačev narejeni deficit plačati...

Ej, vi narodnjaki, kje ste? Govorite!!! Ali menimo, da vas je sram, — raz obraza smo vam iztrgali hinavske krinke!

To je naš obračun!

Žalostne novice.

Že v zadnji številki smo nakratko omenili prve posledice brezvestne obstrukcije v štajerskem deželnem zboru, ki so se pojavile v ptujskem okraju. Naj danes to zadevo še natančneje popišemo.

Okrajni odbor ptujski imel je namreč dne 4. oktobra sejo, na katere dnevnem redu je bilo prav mnogo važnih in zanimivih točk. Med drugim razpravljalo se je tudi o sledečih zadevah:

Posestnik Ožbalt Trentura iz Lešja je prosil za podporo, da bi razširil in izpopolnil svoje čebelarstvo. Okrajni odbor gotovo rad vsakemu kmetu v gospodarskem oziru pomaga. Ali vsled slovenske obstrukcije nima odbor denarja in je moral prošnjo odkloniti.

Gledé regulacije Pesnice je deželni stavbeni urad z dne 24. avgusta t. l. vložil prošnjo, da naj okrajni zastop za stavbene troške 1. sekcije, stavbeni del II plača svoj donesek; istotako je prosil za 5%ni donesek za povodnji leta 1908 poškodovane varstvene zgradbe (sekcija 1—8, stavbeni del III) v znesku 6.000 kron. Zaradi slovenske obstrukcije v štajerskem deželnem zboru okrajni odbortej prošnji ni mogel ugoditi. S tem je regulacija Pesnice ustavljena in celo že preje izgotovljena dela tega potoka so v nevarnosti.

C. k. okrajno glavarstvo ptujsko je prosilo okrajni odbor z dne 3. septembra 1910 za podelitev štipendij učiteljskim kandidatom. Zaradi slovenske obstrukcije v štajerskem deželnem zboru okrajni odbortej prošnji ni mogel ugoditi.

ti. Revni in lačni učiteljski kandidati, ki so večidel slovenske narodnosti in ne bodejo podpore dobili, naj se pri slovenskih poslancih zahvalijo...

Občina Klapovec (Klappendorf) je prosila, da naj se na ljutomerski okrajni cesti 2. razreda v odnotno dolino tamošnji grič preneše. Cesta je za prebivalstvo velevažna. Gotovo bi se tudi prošnji ugodilo, ako bi bile navadne razmere. Ali zaradi slovenske obstrukcije v štajerskem deželnem zboru je moral okrajni odbor prošnjo odkloniti. Ta sklep se je tudi dotičnim občinam pisмено naznanil.

Obravnavalo se je nadalje prošnjo za preložitvev rogaške okrajne ceste 1. razreda pri griču pod Ptujsko goro. Tudi to delo bi bilo velepomembno za tamošnje prebivalstvo. Ali zaradi slovenske obstrukcije v štajerskem deželnem zboru pa delajo od 1. oktobra naprej le en dan na teden. 53 družin je zgubilo vsled slovenskih poslancev dve tretini zasluzka. Okraj ni kriv, kajti brez denarja se ne more plačevati. Cestarji, zahvalite se pri Ozmec in Mešku!!!

Nadalje se je pečal okrajni odbor s službo cestarjev (Strasseneinräumer). Ptujski okraj ima 53 cestarjev. Doslej so 3 dni na teden delali, kar je bilo tudi potrebno. Zaradi slovenske obstrukcije v štajerskem deželnem zboru pa delajo od 1. oktobra naprej le en dan na teden. 53 družin je zgubilo vsled slovenskih poslancev dve tretini zasluzka. Okraj ni kriv, kajti brez denarja se ne more plačevati. Cestarji, zahvalite se pri Ozmec in Mešku!!!

V ptujskem okraju je 8 okrajnih hebamk, ki so dobivale od okrajnega zastopa podpore. Zaradi slovenske obstrukcije v štajerskem deželnem zboru se je te podpore s 1. oktobrom na polovico znižalo. Istotako so se znižale plače obojba okrajne pisarne.

Vse to je posledica obstrukcije. Kajti zaradi slovenske obstrukcije v štajerskem deželnem zboru izgubil je ptujski okraj 30.000 kron deželne podpore. Ako se k temu še računa, da se je vsled po suši nastalega davčnega odpisa zmanjšala svota okrajnih doklad za 32.000 kron, potem se vidi da je okraj izgubil 62.000 kron dohodkov. Iz tega je razvidno, da mora vsa važnejša gospodarska dela ustaviti. Vse nove cestne zgradbe, vsa popravila, vsa regulacija, vse podpore, vso delo za pospeševanje živinoreje, vse je ustavljeno.

Slovensko prebivalstvo ptujskega okraja, zahvali se zato pri slovenskih deželnih poslancih... Kmalu bomo prisiljeni, da poročamo še žalostnejše novice. Vbogo nesrečno ljudstvo!

Politični pregled.

Nova republika Portugal.

Že v zadnji številki smo poročali, da je izbruhnila v Portugalu revolucija. Uporniki so vsej državi zmagali in proglasili republiko. Tako ima torej Evropa enega

kralja manj. Boji so bili hudi ali z ozirom na druge punde se je ta revolucija mirno in brez posebnega krvoprelivanja izvršila. Kralj je z vso svojo družino na neki tuji barki pobegnil. Ustanovila se je neka provizorična vlada, ki hoče red napraviti. Posebno razburjenje vlada glede jezuitov in menihov, ki so raz kloštrov bombe na ljudstvo metali. Vsi redovniki so iz Portugalske izgnani in premoženje samostanov je zaplenila država. Kralj je baje 30 milijonov dolga zapustil. Zmagujoča ta revolucija ima veliki pomen tudi za sosedno Španjolsko, kjer so razmere precej podobne portugalskim. S svojim grozovitim izkoriščevanjem so klerikalci diskreditirali kraljevstvo: In zdaj pada sad za sadom...

Velika tožba. Rusinskim dijakom, ki so na univerzi z revolverjem v roki branili svojo „pravico“, izročila se je zdaj obtožnica, ki obsega 55 tiskanih strani. Toženih je 101 oseb. Prič je povabljenih 72. Sodiščni je predloženo 15 revolverjev, ki jih je policija razgrajčem vzela. Razprava se bode vršila sredi novembra.

Tržaški župan Valerio je odstopil. Nekateri trdijo, da je to storil zaradi svojega iredentovskega mišljenja, ki ga je celo tako daleč spravilo, da je na cesti demonstriral. Drugi zopet pravijo, da je zapleten v bankerot „banke pololare“.

Proti škofu. Člani katoliške občine Arvo na Ogrskem so zagrozili, da bodejo k protestantizmu prestopili, ako škof njih župnika ne pusti pri miru. Dotičnega župnika so namreč za državnega poslanca izvolili, škof pa mu je zapovedal, da mora odstopiti. Oj ti politika, koliko duhovnikov izneveri božji službi!

Umrli je dr. Anton Pergelt, eden najodličnejših državnih poslancev avstrijskih. Bil je ustanovitelj in vodja nemške napredne stranke.

Češki „patrioti“. Vlada razpustila je češko društvo anarhistične mladine v Pragi zaradi hujškanja proti vojaštvu in proti državi. Več oseb je bilo zaprtih. S temi ljudmi se bratijo slovenski „narodnjaki“.

Ljubljanski Hribar, imenovan „Žane iz Lublane“ hoče baje novo stranko ustanoviti. To bo „hec“! Mož še vedno ne razume, da je položaj ad acta. Pojdi spat, spat, na Rusko h kozakom.

Vbogi cesar! Poroča se, da bode novopečeni črnogorski kralj Nikita v kratkem obiskal našega cesarja. Take obiske naj bi se utrjuje našemu cesarju raje prihranilo! Saj vendar vemo, kdo in kaj je ta Nikita!

Prvaška brezstidnost.

(Izvirni dopis.)

Nedavno smo poročali o grozni blamaži šoštanjskih prvakov. Znano je pač javnosti, na kak način so ti čudni poštenjaki postopali z ljudskim denarjem, katerega so si revni kmetje prislužili in ga naložili v šoštanski posojilnici.

Nad dvestotisoč kron naloženega denarja je zginilo in posojilnica nima sredstev, povrniti vložnikom denarja. Poročali smo o slavnem umotvoru še slavnjšega dohtarja Kukoveca, ki je kar na mah hotel spraviti posojilnico in ž njo

tudi šoštanske prvake iz vsake zadrege. Denar, katerega so prvaki pokradli, mora povrniti nemški Woschnagg, tako se je glasila parola in velikansko veselje se je razneslo po prvakem brlogu. Poročali smo, da se je pred 28 leti, ko so še v posojilnici (takrat Vorschussverein imenovani) složno skupaj delovali Nemci in Slovenci, vsled sklepa občnega zboru razdelil med člane rezervni sklad, kar se sicer ni po vsem s takratnimi statuti strinjalo, kar pa tudi ni bilo protizakonito, ker je razdelitev ravno sklenil občni zbor članov.

In gospod Franz Woschnagg sen., kateri je kot ud načelnštva le izvršil sklep občnega zbora, ni od tega sklada ničesar drugega dobil, kakor postavno mo pristojeci delež, kakor vsaki drugi član, namreč primerni delež.

Slavni jurist Dr. Kukovec pa je iztuhtal, da mora sedaj gospod Franz Woschnagg povrniti celi rezervni sklad — in ne morebiti samo delež katerega je on dobil — ter tudi 28 letne obresti. Ta premeteni jurist namreč ne ve, da se vsaka odškodninska terjatev in pa obresti zaletijo v treh letih, kar sicer ve že vsaka dekla na Pohorju.

Vložil je toraj v imenu posojilnice zoper gospoda Woschnagg tožbo. A s to neumnostjo še ni imel zadosti.

Vložil je namreč tudi za Jakoba Volk, Martina Goršek in čevljarja Tavzes odškodninsko tožbo, glasečo se na 60.000 K.

Ti trije brihtni gospodje, kateri pred 28 leti sploh še v Šoštanju bili niso, kateri sploh nikoli niti 1.000 K. lastne gotovine posedovali niso, kateri so šele v zadnjih letih vstopili kot člani posojilnice, se čutijo oškodovani za 60.000 K. Človek ne ve, ali naj bi se bolj neumnosti takih ljudi smejal, ali naj bi se jezil čez njihovo brezmejno predrznost.

Čujte in strmite: gospod Franz Woschnagg mora posojilnici povrniti denar, katerega so drugi vkradli, poleg tega pa mora še plačati Volku, Goršek in Tavzesu 60.000 K.

Ideja teh gospodov je res imenitna. Sleherni prvak, ki ni nikoli imel in nima ničesar v žepu, se čuti naenkrat oškodovanega in hajdi na sodnijo tožiti premožnega Nemca na odškodnino. To je najkrajša pot, priti do premoženja brez vsega dela in truda.

Jasno je, da je sodišče vse tožbe zavrnilo. A gospodom in dohtarju Kukovecu ta blamaža ni zadostovala. Rekurirali so zoper razsodbo na višje sodišče v Gradcu, katero pa je seveda tudi tožbo moralo po postavi zavrniti. Jako zanimivo in značilno je bilo nastopanje dohtarja Kukoveca pred nadsodiščem.

Mož ni morebiti utemeljeval tožbo poglavitno s zakonitimi vzroki, temveč je zahteval obsodbo gospoda Woschnagg-a milo javkajoč, da mora posojilnica poginuti, če gosp. Woschnagg ne bode obsojen.

Ker šoštanski prvaki polagoma vendar vvidevajo, da z denarjem ne bo nič, začeli so v svoji ostudni jezičnosti in hudobnosti gosp. Woschnagg-a napadati v zakonitih lističih, zlasti pa v zloglasnem Narodnem dnevniku. Prepribaci-

vajo mu umazanost, ker se je kratkomaletno nekaterih sorodnikov svoje rajinke žene, ki so imeli preveliko poželjenje po denarju in stavili neutemeljene zahtevke.

O tem pa prvaki popolnoma molče, kolikor tisočakov je gospod Woschnagg daroval za javni blagor. Še lansko leto je otvoril ubožnico, v kateri imajo večinoma slovenske ubožne rodbine zavetje in sploh celo oskrbo. Velik del šoštanskih prebivalcev živi od Woschnagg-ove tovarne.

In sedaj pa pogledimo, kaj so šoštanski prvaki storili za javni blagor? Odgovor je jako žalosten. Ivan Vošnjak, bivši deželni poslanec in nekdanji šoštanski župan ni samo zapravil skoro 200.000 K. kmetijskega denarja, ki ga je kot načelnik posojilnice pobral, temuč je tudi prišel v konkurz in s tem svojim upnikom napravil ogromno škodo. Veleposestnik Franc Rajšter, tudi nekdanji prvaki župan v Šoštanju, je istotako prišel v konkurz. Jakob Volk, najzagrizenejši hujskač, si je, seveda s tujim denarjem, otvoril kemično pralnico, katero je posedoval komaj leto dni, ker mu je bila vsled dolga prisilnim potom prodana. Martin Goršek, bivši občinski tajnik v Šoštanju, je v občinski blagajni zakrivil z Rajšterjem vred različne neurednosti in sta se oba rešila kazni le s tem, da sta škodo pravočasno povrnila.

Vsi ti narodni voditelji in žalibog še sedaj zastopniki slovenskega življa v Šoštanju, še niti vinarja niso dali ali darovali za javni blagor. Živeli so ne morebiti od žuljev svojih rok, temveč na tuje stroške, od denarja, katerega so kmetje s svojimi žuljavimi rokami prislužili. Žvelo so nadalje od narodnih in političnih hujskarij — in ti ljudje hočejo še gospodariti v Šoštanju. Gospodarili so žalibog veliko predolgo, celi okraj čuti to gospodarstvo, a sedaj je vendar prišel zasluženi konec. Skrbelo se bode, da se časi zloglasnega prvakega gospodarstva nikoli več ne bodo vrnili. Lasciate ogni speranza!

Dopisi.

Sv. Trojica v Slov. gor. Dopisi v „Slov. Gospodarju“ izgledajo tako, da si mora vsakdo misliti, da bode z nami skoraj zapelo, ja občaj nam da pridemo v neki vrtinec, kjer se bodedo poženknali. Ako bi pred nekaj stoletji na svetu bili, bi morali gotovo na ognjenem odru smrti storiti in to le zato, ker nočemo za našimi prvaki letat in ker se starega in dobrega drimo. Sedaj nam seveda drugega ne morejo, kakor nas po časniki denuncirati. Pa zakaj le ti „liberalni“ gospodje samo v „Gospodarju“ pišejo? Bi ja lahko v svojih časnikih Trojičarje kaj nakinčali; pa tistih nihče pri nas ne bere in zagledaj se morajo pod „Gospodarjevo“ odego skrivati. Poskušajo tudi naše častite gospode za-se pridobiti, ker dobro vedo, da bi drugake izgledali proti nam kakor muha proti slonu. Du pa dokaj dobro ne ide, pa morajo nekoga imeti, da zanje kožo drži. Tako je moral na izidu občinskih volitev usmiljenja vredni poslanec Roškar kriv biti, ker je baje za občino premalo storil. V drugi vrsti pa klerikalci. Da bode zopet volitva, je pravil eden tistih liberalnih gospodov, bodo ti liberalci sami agitirali, ker le potem je mogoče zmagati. Tisti bodo tedaj zmagali, katerih je tako veliko, da jih na prstih lahko prešteješ, tudi če bi ti ena roka manjkala. Okinčati se pa znado tako lepo, da tem lažem kar sami ne morejo verjeti. Pišejo da Trojičarji samo radi tega zmagajo, ker terorizirajo; prav za prav pa z našim županom nihče ni zadovoljen. O ti figura, tak se ti je že tvoj trebuh napel?! Ali si tak slabe pameti? Vendar si pozabil, kako se vam je pri volitvah godilo, kako žalostno je za vas bilo po pooblastila hoditi, ker ste pri vsakem hramu slišali: le za Goloba damo pooblastilo! Ste pozabili, da ste takrat radi ali neradi morali lagat, da tudi le gospoda Goloba hočete za prestojnika, ker drugake še enega pooblastila ne bi imeli?! Še se znate spominjati, da so častiti gospod Puntner vam v oči povedali, da dajo svoj glas le gospodu Golobu? Žalostno za vas, da ste morali takrat sami to obupati, sedaj pa bi radi lagali!! Tedaj drugokrat samo toliko pišite, kar je resnica, drugače vam kaj več povemo. — Terorizirali ste tudi samo vi in samo pred vami so se volili na dile ali k sosedu skrivali itd. Pišemo te pri-

Naš prestolonaslednik z družino.

Današnja slika nam predočuje bodočega avstrijskega cesarja, prestolonaslednika nadvojvoda Franc Ferdinanda v krogu svoje družine. Kakor znano, živi nadvojvoda že 10 let sem v najstarejšem zakonu z grofico Sofijo Chotek, vojvodinjo Hohenburško. Temu zakonu izšli so trije otroci i. s. razven l. 1901 rojene knežinje Sofije še dva sinova: knez Maksimilijan (rojen l. 1902) in princ Ernst (rojen l. 1904). Nadvojvoda Franc Ferdinand je danes 45 let star.

Der österreichische Thronfolger mit Familie.

V vsaki hiši naj bodejo „Štajerčeve“ užigalice!